

Julie James AS/MS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol, Tai a Chynllunio
Cabinet Secretary for Housing, Local Government and Planning

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref JJ/05143/24

Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

01 Mai 2024

Annwyl Jack,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 11 Ebrill ynglŷn â deiseb P-06-1395 sy'n galw am Atal datblygiadau newydd sylweddol ar Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig Gwastadeddau Gwent.

Dyma'r eglurhad pellach y gofynnwyd amdano mewn perthynas â'r cwestiynau a godwyd gan y pwyllgor, fel y'u nodwyd yn eich llythyr. Rwyf hefyd yn cynnwys ymatebion pellach i'r cynigion a nodwyd gan y deisebwyr. Er hwylustod cyfeirio, rwyf wedi amlygu, mewn cromfachau, pob un o gynigion y deisebwyr fel y'u rhifwyd yn y ddeiseb.

1. Y cais am arweiniad pellach mewn perthynas â Pholisi Cynllunio Cymru (PCC)
Pennod 6 (cais gan y Pwyllgor a Chynnig 1 y Ddeiseb)

Er mwyn ailadrodd fy nghyngor blaenorol, mae Polisi Cynllunio Cymru yn darparu safbwynt clir a chadarn ynghylch SoDdGAau. Er bod y dull fesul cam ei hun yn ffordd o sicrhau manteision net ar gyfer bioamrywiaeth o dan unrhyw amgylchiadau, mae'n ymgorffori ac yn gweithio ochr yn ochr ag elfennau polisi penodol ac ychwanegol sy'n berthnasol i SoDdGAau. Y man cychwyn cyffredinol yw maen prawf 1a) sy'n dweud mai osgoi difrod yw'r brif flaenoriaeth, a bydd angen i awdurdodau cynllunio fod yn fodlon bod unrhyw opsiynau eraill a fyddai'n peri llai o ddifrod neu ddim difrod, neu a fyddai'n arwain at fanteision, wedi cael eu hystyried yn llawn. Hefyd, mae maen prawf 1b) yn nodi'n benodol fod datblygiadau mewn safleoedd gwarchoddedig, fel mater o egwyddor, yn annerbyniol a dylid eu hosgoi, ac y byddai sefyllfa lle yr ystyrir y gellid cyfiawnhau datblygiad o dan amgylchiadau o'r fath yn eithriadol iawn. Mae maen prawf 1b) yn cynnwys esboniad o'r rhesymeg dros y safbwynt hwn, ac mae paragraffau 6.4.26 a 6.4.27 yn datgan yn benodol mewn perthynas ag SoDdGAau fod rhagdybiaeth yn erbyn pob math o ddatblygiad (ac eithrio'r rhai a gwmpesir gan baragraff 6.4.25) fel mater o egwyddor, a bod yr amgylchiadau cwbl eithriadol mewn perthynas â datblygu ar SoDdGA yn dibynnu ar gytuno ar faterion perthnasol sy'n cael eu pennu mewn cynllun datblygu.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Nid ystyrir bod angen egluro'r safbwynt polisi hwn ar hyn o bryd. Cafodd ei gyflwyno gyntaf yn y llythyr ar 11 Hydref 2023, ac ni chafodd mo'i gynnwys yn PCC tan fis Chwefror – ac fel y nodwyd uchod, mae'n darparu safbwynt polisi cadarn ar SoDdGAau. Amlinellwyd yr ymrwymiad i ganllawiau pellach fel rhan o'r ymarfer ymgynghori ar y diweddariadau arfaethedig i PCC yn 2023, a'r bwriad oedd datblygu dull cyffredin o sicrhau manteision net ar gyfer bioamrywiaeth ar y safle, gan ymgorffori'r priodoleddau cydnerthedd ecosystemau a nodir yn y Ddyletswydd Adran 6 (Deddf yr Amgylchedd 2016). Gelwir y rhain yn briodoleddau DECCA (amrywiaeth, maint, cyflwr, cysylltedd a'r gallu addasu) ac fe'u hamlinellir yn adran 6.4 o PCC. Mae'r gwaith o baratoi'r canllawiau'n mynd rhagddo, ac rwy'n bwriadu iddynt fod ar gael cyn gynted ag y bo modd.

2. Y cais i gyhoeddi'r Adroddiad Monitro Ôl-Adeiladu (cais gan y Pwyllgor a Chynnig 2 y Ddeiseb)

Mae'r gwaith ar yr astudiaeth monitro ôl-adeiladu bron wedi'i gwblhau a disgwylir iddo fod yn barod yn fuan. Unwaith y byddaf wedi derbyn yr adroddiad, byddaf mewn sefyllfa well i ddweud pryd y bydd yn cael ei gyhoeddi.

3. Eglurhad ynghylch pa amddiffyniadau sy'n bodoli o fewn y Bil Seilwaith i ddiogelu SoDdGAau yn y dyfodol, er mwyn sicrhau nad oes datblygu gormodol arnynt ac nad effeithir arnynt yn negyddol o ran ecoleg (cwestiwn gan y Pwyllgor)

Bydd Bil Seilwaith (Cymru) yn sefydlu'r broses ar gyfer cydsynio i seilwaith sylweddol yng Nghymru. Nid yw'r Bil yn cynnwys polisi ar SoDdGAau, nac unrhyw fater polisi arall. Mae adran 56 a 57 o'r Bil yn nodi'r datganiad, y fframwaith neu'r cynllun polisi perthnasol y mae'n rhaid ei ddefnyddio wrth benderfynu ynghylch ceisiadau am gydsyniad ar gyfer seilwaith, ac wrth wneud y penderfyniad hwnnw, y materion y mae'n rhaid i'r sawl sy'n gwneud penderfyniadau eu hystyried. Nid yw'n briodol nac yn angenrheidiol felly i'r Bil ei hun gynnwys polisi. Mae Cymru'r Dyfodol a Pholisi Cynllunio Cymru yn darparu safbwynt clir a chadarn ynghylch y gofynion polisi mewn perthynas ag SoDdGAau.

4. Cymru'r Dyfodol: cais am newid geiriad mewn perthynas ag SoDdGAau (Cynnig 3.1 y Ddeiseb)

Cynllun gofodol yw Cymru'r Dyfodol. Mae Polisi Cynllunio Cymru yn rhan allweddol o bolisi cynllunio cenedlaethol. Mae'n amlinellu polisi anofodol ac mae'n berthnasol wrth ystyried pob cynnig cynllunio. Ceisiodd Llywodraeth Cymru beidio â dyblygu polisi rhwng Cymru'r Dyfodol a PCC a dylid darllen y ddau gyda'i gilydd. Mae PCC, gan gynnwys y Bennod 6 ddiwygiedig, yn darparu canllawiau clir a chynhwysfawr ar SoDdGAau, fel yr egluraf o dan bwnt 1 uchod.

Dylid ystyried Cymru'r Dyfodol a Pholisi Cynllunio Cymru yn eu cyfanrwydd, gyda phob agwedd ar bolisiau perthnasol yn cael ei ystyried a'i drafod drwy gydol y broses o wneud penderfyniadau. Mae polisiau Cymru'r Dyfodol 17 a 18 yn cynnig cefnogaeth gref ar gyfer cefnogi datblygu ynni adnewyddadwy ledled Cymru. Mae Polisi 9 yn cynnig cefnogaeth gref ar gyfer gwella bioamrywiaeth, atgyfnerthu cydnerthedd ecosystemau a darparu seilwaith gwyrdd. Yn wir, mae nodi Gwastadeddau Gwent fel adnodd naturiol cenedlaethol yn sail i'r gwaith sydd ar y gweill ar hyn o bryd ar y Gwastadeddau dan arweiniad Llywodraeth Cymru. Mae'n bwysig nad yw polisiau sy'n ymwneud ag ynni adnewyddadwy'n cael eu cyflwyno ar wahân i'r fframwaith polisi ehangach. Am fod Pennod 6 ddiwygiedig o PCC yn darparu arweiniad clir a chynhwysfawr ar SoDdGAau, nid oes angen felly ddiwygio Cymru'r Dyfodol.

5. Cais i adfer yr ardaloedd a aseswyd ymlaen llaw ar gyfer ynni'r haul a oedd yn fersiwn ddrafft 2019 o Gymru'r Dyfodol (Cynnig 3.2 y Ddeiseb)

Cynllun datblygu yw Cymru'r Dyfodol. Mae'r broses ar gyfer ei baratoi wedi'i diffinio mewn deddfwriaeth. Yn yr un modd â phob cynllun datblygu, cafodd Cymru'r Dyfodol ei lunio yn dilyn rhaglen helaeth o ymgysylltu, ymgynghori, asesu, casglu tystiolaeth a chraffu. Mae cynlluniau datblygu yn sicrhau newid hirdymor ac yn rhoi sicrwydd hirdymor ynghylch sut y caiff datblygiad ei reoli.

Cynllun drafft a gyhoeddwyd ar gyfer ymgynghoriad oedd fersiwn 2019 o'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol. Cyflwynwyd fersiwn 2020 i'r Senedd ar gyfer y broses graffu. Diwygiwyd y fersiynau hyn gan y prosesau yr aethant drwyddynt, a oedd yn cynnwys ymgynghoriad cyhoeddus, asesu helaeth a chraffu gan y Senedd. Er bod y sylwadau ar y fersiynau cynharach yn cael eu nodi, mae eu statws yn gyfyngedig, a chwblhau'r broses statudol ar gyfer cynlluniau datblygu statudol a'r cyhoeddi'r fersiwn derfynol sy'n rhoi'r grym i'r cynllun datblygu terfynol. Cafodd adroddiadau helaeth eu paratoi ar draws y broses a oedd yn esbonio pam a sut y newidiodd y cynllun a'r asesiad yr oedd y newidiadau hyn yn ddarostyngedig iddo.

Bydd newidiadau i Gymru'r Dyfodol yn dilyn proses debyg i'r hyn a arweiniodd at gyhoeddi'r fersiwn gyntaf yn 2021. Byddai hyn eto yn golygu rhaglen helaeth o ymgysylltu, asesu, ymgynghori a chasglu tystiolaeth. Does dim mecanwaith i newid Cymru'r Dyfodol yn gyflym. Gellid ystyried yr holl faterion a godwyd gan y deisebwyr drwy'r broses i adolygu Cymru'r Dyfodol.

6. Bod Llywodraeth Cymru yn atal Awdurdodau Cynllunio Lleol rhag cynnwys unrhyw ddyraniadau datblygu yn eu Cynlluniau Datblygu Lleol sydd yn yr arfaeth lle maent wedi'u lleoli ar SoDdGA (Cynnig 4 y Ddeiseb)

Mae Llywodraeth Cymru eisoes yn cyflwyno sylwadau ysgrifenedig ar ymgynghoriadau ar gynlluniau datblygu statudol, gan graffu arnynt a thynnu sylw at unrhyw wrthdaro â pholisïau / gweithdrefnau cenedlaethol.

7. Cais i godi'r trothwy ar gyfer penderfynu ar geisiadau ynni'r haul mawr fel bod y penderfyniad yn eu cylch yn cael ei wneud yng Nghymru yn hytrach nag fel Prosiectau Seilwaith o Arwyddocâd Cenedlaethol ar lefel y DU (Cynnig 5 y Ddeiseb)

Mae Llywodraeth Cymru yn cynnal y safbwynt y dylid datganoli penderfyniadau ar bob datblygiad ynni, yn gyson â'r pwerau datganoledig ar newid yn yr hinsawdd, ffyniant economaidd a diogelu'r amgylchedd, ac un unol â datblygu system ynni lawer mwy ystwyth, wasgaredig sy'n seiliedig ar ynni adnewyddadwy. Mae penderfyniadau ynghylch ynni gwynt ar y tir o fewn cylch gwaith Gweinidogion Cymru yn gyfan gwbl ac rydym yn cefnogi'r cynnig y dylid datganoli pob technoleg arall yn unol â hyn. Byddai angen cydsyniad Gweinidogion y DU ar gyfer datganoli o'r fath.

Rwy'n gobeithio y bydd yr ymateb hwn yn ateb y cwestiynau a godwyd gan y Pwyllgor a'r deisebwyr.

Yn gywir

Julie James AS/MS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol, Tai a Chynllunio